

**Directiva 2003/54/EC a Parlamentului European și a Consiliului
din 26 Iunie 2003
privind reguli comune pentru piața internă de electricitate care revoca Directiva 96/92/EC**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

Având în vedere Tratatul care stabilește Comunitatea Europeană, și în particular Articolul 47(2), Articolul 55 și Articolul 95,

Având în vedere propunerile Comisiei⁽¹⁾,

Având în vedere Opinia Comitetului European Economic și Social⁽²⁾,

În urma consultării Comitetului Regiunilor,

Acționând în concordanță cu procedura stabilită în Articolul 251 al Tratatului⁽³⁾

Unde:

- (1) Directiva 96/92/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 19 Decembrie 1996 privind regulile comune pentru piața internă de electricitate⁽⁴⁾ a avut o contribuție semnificativă la crearea pieței interne de electricitate.
- (2) Experiența din implementarea acestei Directive arată beneficiile care pot rezulta din realizarea pieței interne de electricitate, în termenii experienței acumulate, reducerii prețurilor, înaltului standard al serviciilor și creșterii concurenței. Însă, importante căi și posibilități de îmbunătățire a funcționării pieței rămân, în mod sigur previziuni concrete sunt necesare pentru a asigura un nivel de acțiune în domeniul generării și pentru reducerea riscului de dominare a pieței și a comportamentului agresiv, asigurând tarife de transport și distribuție non-discriminatorii, prin accesul la rețea pe baza tarifelor publicate înainte de intrarea lor în vigoare, și asigurându-se că drepturile clienților mici și vulnerabili sunt protejate și că informația privind sursa de energie pentru generare este dezvăluită, ca și referințele la surse, atunci când sunt disponibile, oferind informații asupra impactului asupra mediului.
- (3) La întâlnirea din Lisabona din 23 și 24 Martie 2000, Consiliul European a făcut apel pentru a se urgenta lucrările entităților din sectoarele de electricitate și gaze și accelerarea liberalizării din aceste sectoare în vederea realizării unei piețe interne total operațională. Parlamentul European, în Rezoluția din 6 Iulie 2000 privind al doilea raport al Comisiei privind starea liberalizării piețelor de energie, a solicitat Comisiei să adopte un calendar detaliat pentru atingerea obiectivelor clar definite în vederea liberalizării treptate dar completă a pieței de energie.
- (4) Libertatea pe care o garantează Tratatul cetățenilor Europeni – libera mișcare a bunurilor, libertatea de a oferi servicii și libertatea de stabilire – sunt posibile numai în cadrul unei piețe total liberalizate, care permite tuturor clienților să își aleagă liber furnizorul și care permite tuturor furnizorilor libertatea de a furniza clienților lor.

⁽¹⁾ Jurnalul Oficial C 240 E, 28.8.2001, p.60 și Jurnalul Oficial C 227 E, 24.9.2002, p.393.

⁽²⁾ Jurnalul Oficial C 36, 8.2.2002, p.10.

⁽³⁾ Opinia Parlamentului European din 13 Martie 2002 (Jurnalul Oficial C 47 E, 27.2.2003, p.350), Poziția Comună a Consiliului din 3 Februarie 2003 (Jurnalul Oficial C 50 E, 4.3.2003, p.15) și Decizia Parlamentului European din 4 Iunie 2003 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽⁴⁾ Jurnalul Oficial L 27, 30.1.1997, p.20.

- (5) Principalele obstacole în realizarea pieței interne total operaționale și competitive sunt legate între altele de aspectele privind accesul la rețea, aspectele privind egalizarea tarifelor și diferitele grade de deschidere a pieței la Statele Membre.
- (6) Pentru concurență în funcționare, accesul la rețea trebuie să fie non-discriminatoriu, transparent și cu un preț corect.
- (7) Pentru a realiza piața internă de electricitate, accesul non-discriminatoriu la rețeaua operatorului de transport sau distribuție este de o importanță covârșitoare. Operatorul unui sistem de transport sau de distribuție poate cuprinde una sau mai multe entități.
- (8) Pentru a asigura accesul eficient și non-discriminatoriu la rețea este potrivit ca sistemele de transport și distribuție să fie operate prin entități legal separate acolo unde există entități integrate vertical. Comisia trebuie să evalueze măsurile cu efect echivalent, dezvoltate de Statele Membre pentru a atinge obiectivul acestei solicitări, și, când este cazul, va înainta propuneri de amendare a acestei Directive. Este de asemenea potrivit ca operatorii sistemelor de transport și distribuție să aibă drepturi reale de decizie privind activele necesare pentru a întreține, opera și dezvolta rețelele când activele în cauză sunt deținute și operate de o entitate integrată vertical. Este necesar ca independența operatorilor sistemului de distribuție și de transport să fie garantată în special în ceea ce privește interesele de generare și furnizare. Structuri de management independente trebuie deci puse în practică între operatorii sistemului de distribuție și operatorii sistemului de transport și companiile de generare/furnizare.
- Este important însă să se facă distincție între separarea legală și separarea proprietății. Separarea legală nu implică schimbarea proprietarului activelor și nimic nu împiedică condiții de angajare similare sau identice aplicate în întreaga entitate verticală integrată. Oricum, trebuie asigurat prin măsuri organizatorice un proces decizional non-discriminatoriu în ceea ce privește independența responsabililor decizionali.
- (9) În cazul sistemelor mici, asigurarea serviciilor auxiliare poate fi necesar a fi de operatorii sistemului de transport (TSO) interconectați cu sistemele mici.
- (10) Deși această Directivă nu privește aspectele privind proprietatea se reamintește că în cazul entităților care realizează transport și distribuție și care sunt separate în forma lor legală de acele entități care realizează activități de generare și/sau furnizare, operatorii de sistem desemnați pot fi aceleași entități care dețin infrastructura.
- (11) Pentru a evita impunerea unor sarcini administrative și financiare disproporționate asupra unor companii de distribuție mici, Statele Membre trebuie să poată, când este necesar, să scutească aceste companii de solicitările legale de separare a distribuției.
- (12) Procedurile de autorizare trebuie să nu conducă la sarcini administrative disproporționate față de mărimea și potențialul impact al producătorilor de electricitate.
- (13) Trebuie luate măsuri care să asigure tarife transparente și non-discriminatorii pentru accesul la rețea. Aceste tarife trebuie să fie aplicabile tuturor utilizatorilor de sistem pe o bază non-discriminatorie.
- (14) Pentru a facilita încheierea contractelor de furnizare de electricitate de către o entitate de electricitate cu sediul într-un Stat Membru către un client eligibil dintr-un alt Stat Membru, Statele Membre și, când este cazul, autoritățile naționale de reglementare trebuie să conlucreze pentru stabilirea unor condiții omogene și același condiții de elibilitate pentru întreaga piață internă.
- (15) Existența unei reglementări efective, realizată de una sau mai multe autorități naționale de reglementare, este un factor important pentru garantarea accesului non-discriminatoriu la rețea. Statele Membre vor specifica funcțiunile, competențele și puterile administrative ale autorităților de reglementare. Este important ca autoritățile de reglementare din toate Statele Membre să aibă cel puțin un set minim de competențe comune. Aceste autorități trebuie să aibă competența de a fixa sau aproba tarifele, sau cel puțin metodologiile care stau la baza calculării tarifelor de transport și distribuție. Pentru a

evita incertitudinile și disputele costisitoare și consumatoare de timp. aceste tarife trebuie publicate înainte de intrarea lor în vigoare.

- (16) Comisia a indicat intenția sa de a realiza un Grup European al Reglementatorilor din Electricitate și Gaze care va constitui un mecanism potrivit de consultanță pentru încurajarea cooperării și coordonării autorităților naționale de reglementare, pentru promovarea și dezvoltarea pieței interne de electricitate și gaze și pentru a contribui la aplicarea consecventă, în toate Statele Membre, a stipulărilor stabilite în această Directivă și în Directiva 2003/55/EC a Parlamentului European și al Consiliului din 26 Iunie 2003 privind regulile comune pentru piața internă de gaze naturale⁽¹⁾ și în Reglementarea (EC) nr. 1228/2003 a Parlamentului European și a Consiliului privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile de electricitate trans-frontaliere⁽²⁾.
- (17) Pentru a asigura accesul efectiv la piață tuturor jucătorilor de pe piață, inclusiv noii veniți, sunt necesare mecanisme de echilibrare non-discriminatorii și care să reflecte costurile. Imediat ce piața de electricitate este suficient de lichidă, acest obiectiv ar trebui realizat prin stabilirea unui mecanism transparent și stabilit funcție de condițiile de pe piață pentru furnizarea și achiziția de electricitate necesară în cadrul necesităților de echilibrare. În absența unei piețe lichide, autoritățile naționale de reglementare trebuie să joace un rol activ pentru a se asigura că echilibrarea tarifelor nu este discriminatorie și reflectă costurile. În același timp, trebuie oferite stimulentele potrivite pentru a echilibra intrările și ieșirile de electricitate și nu pun în pericol sistemul.
- (18) Autoritățile naționale de reglementare trebuie să aibă posibilitatea de a fixa sau aproba tarifele, sau metodologiile care stau la baza calculării tarifelor, pe baza unei propuneri a operatorului/operatorilor sistemului de transport sau a operatorului/operatorilor sistemului de distribuție sau pe baza unei propuneri agreată de acest operator/operatori și utilizatorii rețelei. În realizarea acestor sarcini, autoritatea națională de reglementare trebuie să se asigure că tarifele de transport și distribuție sunt non-discriminatorii și reflectă costurile, și trebuie să țină cont de costurile pe termen lung, marginale, costuri de rețea **evitabile** din generarea distribuită și măsurile privind managementul cererii (demand side management).
- (19) Toată industria și comerțul din Comunitate, inclusiv întreprinderile mici și medii, și toți cetățenii Comunității care se bucură de beneficiile economice ale pieței interne ar trebui de asemenea să aibă posibilitatea de a se bucura de un înalt nivel al protecției consumatorului și în particular clienții casnici și acolo unde Statele Membre consideră potrivit, și micile întreprinderi de asemenea ar trebui să aibă posibilitatea de a se bucura de un serviciu public garantat, în particular în ceea ce privește securitatea furnizării și tarife rezonabile, din motive de dreptate, competitivitate și indirect de creare de locuri de muncă.
- (20) Consumatorii de electricitate trebuie să aibă posibilitatea de a-și alege liber furnizorul. Însă trebuie să existe o fază pregătitoare înainte de realizarea pieței interne de electricitate pentru a permite industriei să facă ajustările și să se asigure că au fost luate măsurile adecvate și sistemele sunt pregătite pentru a proteja interesele consumatorilor și pentru ca aceștia au drepturile reale și efective pentru a-și alege furnizorul.
- (21) Deschiderea progresivă a pieței până la asigurarea unei concurențe totale trebuie, cât de curând posibil, să înlăture diferențele dintre Statele Membre. Trebuie asigurată transparența și certitudinea implementării aceste Directive.
- (22) Aproape toate Statele Membre au ales să asigure competiția pe piața de producere a electricității printr-o procedură transparentă de autorizare. Oricum, Statele Membre trebuie să asigure posibilitatea de a se contribui la securitatea furnizării prin lansarea unei proceduri de licitație sau a unei proceduri echivalente în cazul în care nu există suficiente capacități de generare construite pe baza procedurii de autorizare. Statele Membre trebuie, în vederea protecției mediului și promovarea noilor tehnologii, să aibă posibilitatea de a licita pentru

---

⁽¹⁾ Vezi p. 57 a acestui Jurnal Oficial

⁽²⁾ Vezi p. 1 a acestui Jurnal Oficial

- noi capacități pe baza unor criterii publicate. Noile capacități includ între ele generarea pe baza surselor regenerabile și cu ciclu combinat agent termic și energie(CHP).
- (23) În interesul securității furnizării, balanța cerere/ofertă în fiecare dintre Statele Membre trebuie să fie monitorizată și monitorizarea trebuie să fie urmată de un raport asupra situației la nivel comunitar, luând în considerare și capacitatea de interconectare între zone. Această monitorizare trebuie să fie realizată în timp util pentru a permite a fi luate măsurile necesare dacă securitatea furnizării este compromisă. Construcția și mentenanța necesară infrastructurii rețelei, inclusiv capacitățile de interconectare, trebuie să contribuie la asigurarea unei furnizări stabile de electricitate. Mentenanța și construcția infrastructurii rețelei necesare, inclusiv capacitățile de interconectare și generarea dispersată de electricitate, sunt importante pentru asigurarea unei furnizări stabile de electricitate.
- (24) Statele Membre trebuie să asigure clienților casnici, acolo unde Statele membre consideră potrivit și întreprinderilor mici, dreptul de a fi alimentați cu electricitate de o anumită calitate la prețuri clar comparabile, transparente și rezonabile. Pentru a asigura mentenanța serviciilor publice la standarde înalte pe întregul teritoriu al comunității, toate măsurile luate de Statele Membre pentru realizarea acestor obiective ale acestei Directive vor fi cu regularitate anunțate Comisiei. Comisia trebuie să publice regulat un raport care să analizeze măsurile luate la nivel național pentru a se îndeplini obiectivele serviciilor publice și să compare efectivitatea acestora în vederea realizării unor recomandări privind măsurile care ar trebui luate la nivel național pentru a respecta înaltul standard al serviciilor publice. Statele Membre vor trebui să ia măsurile necesare pentru a proteja clienții vulnerabili în contextul pieței interne de electricitate. Astfel de măsuri pot fi diferite în funcție de circumstanțele particulare din Statele Membre în chestiune și pot include măsuri specifice legate de plata facturilor la electricitate, sau a unor măsuri mai generale luate în cadrul sistemului de securitate socială. Acolo unde serviciul universal este de asemenea oferit și întreprinderilor mici, măsurile pentru asigurarea că serviciul universal este oferit pot fi diferite la consumatorii casnici față de întreprinderile mici.
- (25) Comisia și-a indicat intenția de a avea inițiative speciale în scopul stipulărilor de etichetare și bineînțeles asupra manierei în care informațiile privind impactul asupra mediului, cel puțin în ceea ce privește emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din producerea electricității din diferite surse, sunt disponibile în mod transparent, ușor accesibile și comparabile pe teritoriul Uniunii Europene și într-o manieră prin care măsurile luate de Statele Membre să facă posibil ca controlul acurateții informațiilor oferite de furnizori să poată fi **continuu**.
- (26) Respectarea cerințelor privind serviciile publice universale este o solicitare fundamentală a acestei Directive, și este important că standardele comune minime, respectate de toate Statele Membre, sunt specificate în această Directivă, care ia în considerație obiectivele protecției comune, securității furnizării, protecției mediului și niveluri echivalente ale concurenței în toate Statele Membre. Este important ca stipulările privind serviciile publice să poată fi interpretate pe baze naționale, luându-se în considerare circumstanțele naționale și respectând legislația Comunitară.
- (27) Statele Membre pot numi un furnizor pentru ultimă instanță. Acest furnizor poate fi divizia de vânzări a unei entități integrate vertical, care de asemenea realizează și funcția de distribuitor, cu condiția de a îndeplini cerințele de separare stipulate în această Directivă.
- (28) Măsurile implementate de Statele Membre pentru realizarea obiectivelor coeziunii sociale și economice pot include, în particular, stipulări privind stimulente economice adecvate, folosindu-se, când este cazul, toate uneltele naționale și comunitare existente. Aceste unelte pot include mecanisme de responsabilizare pentru garantarea investiției necesare.
- (29) În măsura în care măsurile luate de Statele Membre pentru îndeplinirea obligațiilor privind serviciul public constituie ajutor acordat de Stat conform Articolului

87(1) al Tratatului, există o obligație conform Articolului 88(3) al Tratatului de a notifica aceste ajutoare Comisiei.

- (30) Solicitarea de a notifica Comisia privind orice refuz de acordare a unei autorizații de construcție a unei noi capacități de generare se dovedește a fi o povară administrativă inutilă și trebuie să fie înlăturată.
- (31) Din moment ce obiectivul propusei acțiuni, și anume crearea unei piețe interne de electricitate operațională, în cadrul căreia competiția reală să predomine, nu poate fi rezolvat îndeajuns de Statele Membre și deci, din motivul efectelor de scală ale acțiunii, ar fi mai bine rezolvat la nivel Comunitar, Comunitatea poate adopta măsuri în concordanță cu principiul de subsidiaritate așa cum este stabilit în Articolul 5 al Tratatului. În concordanță cu principiul proporționalității, așa cum este stabilit în acest Articol, această Directivă nu merge mai departe decât este necesar pentru a atinge acele obiective.
- (32) În lumina experienței câștigate în urma operării Directivei Consiliului 90/547/EEC din 29 Octombrie 1990 privind tranzitul de electricitate prin rețelele de transport⁽¹⁾ măsurile trebuie să fie luate pentru a se asigura regimuri de accesul omogene și non-discriminatorii pentru transport, inclusiv fluxuri transfrontaliere de electricitate între Statele Membre. Pentru a se asigura omogenitatea tratamentului privind accesul la rețelele de electricitate, de asemenea în cazul tranzitului, acea Directivă va trebui abrogată.
- (33) Având în vedere scopul amendamentelor care sunt aduse Directivei 96/92/EC, este de dorit, din motive de claritate și raționalitate, ca acele stipulări în cauză să fie returnate.
- (34) Această Directivă care respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor, recunoscute în particular de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene,

A ADOPTAT ACEASTĂ DIRECTIVĂ:

Capitolul I Scop și definiții

Articolul 1 Scop

Această Directivă stabilește regulile comune pentru generare, transport, distribuție și furnizare de energie electrică. Stabilește regulile privind organizarea și funcționarea sectorului energetic, accesul la piață, criteriile și procedurile aplicabile pentru organizarea licitațiilor și obținerea autorizațiilor și operarea sistemelor.

Articol 2 Definiții

În cadrul acestei Directive:

1. 'generare' înseamnă producerea de electricitate;
2. 'producător' înseamnă o persoană fizică sau juridică care generează energie;
3. 'transport' înseamnă transportul de electricitate în sisteme de înaltă tensiune extra sau interconectate în vederea livrării la clientul final sau la distribuitor, dar nu include și furnizarea;
4. 'operatorul sistemului de transport' înseamnă o persoană fizică sau juridică responsabilă pentru operarea, asigurarea mentenanței și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport în anumite zone, și când este aplicabil, interconectările cu alte sisteme, și pentru

---

⁽¹⁾ Jurnalul Oficial L 313, 13.11.1990, p.30. Directiva a fost amendată ultima oară de Directiva Comisiei 98/75/EC (Jurnalul Oficial L 276, 13.10.1998, p.9).

- asigurarea abilității pe termen lung de a satisface cererile rezonabile de transport de electricitate;
5. ‘distribuție’ înseamnă transportul de electricitate în sisteme de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune în vederea livrării la clienți, dar nu include furnizarea;
  6. ‘operatorul sistemului de distribuție’ înseamnă o persoană fizică sau juridică responsabilă pentru operarea, asigurarea mentenanței și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de distribuție în anumite zone, și când este aplicabil, interconectările cu alte sisteme, și pentru asigurarea abilității pe termen lung de a satisface cererile rezonabile de distribuție de electricitate;
  7. ‘client’ înseamnă angrosist și client final de electricitate;
  8. ‘client angrosist’ înseamnă o persoană fizică sau juridică care cumpără electricitate în scopul de o revinde în cadrul sau în afara sistemului în care este stabilit;
  9. ‘clienți finali’ înseamnă clienți care cumpără electricitate pentru uzul lor;
  10. ‘clienți casnici’ înseamnă client care cumpără electricitate pentru consumul casei lui, cu excepția activităților comerciale sau profesionale;
  11. ‘clienți non-casnici’ înseamnă o persoană fizică sau juridică care cumpără electricitate care nu este pentru consumul casnic și include și producători și angroșiști;
  12. ‘clienți eligibili’ înseamnă clienți care sunt liberi să achiziționeze electricitate de la furnizorul ales de ei conform conținutului Articolului 21 al acestei Directive;
  13. ‘interconectori’ înseamnă echipamente folosite pentru a lega sisteme de electricitate;
  14. ‘sisteme interconectate’ înseamnă un număr de sisteme de transport și distribuție legate împreună prin intermediul unuia sau mai multor interconectori;
  15. ‘linie directă’ înseamnă fie o linie electrică care leagă un site de producție izolat cu un client izolat sau o linie electrică care leagă un producător de electricitate și un furnizor de electricitate însărcinat să furnizeze direct în împrejurimile acestuia, în sucursale sau unor clienți eligibili;
  16. ‘prioritate economică’ înseamnă ierarhizarea surselor de furnizare de electricitate conform unor criterii economice;
  17. ‘servicii auxiliare’ înseamnă toate serviciile necesare pentru operațiunile de transport sau sistemul de distribuție;
  18. ‘utilizatori de sistem’ înseamnă orice persoană fizică sau juridică care furnizează sau căreia îi este furnizată printr-un sistem de transport sau de distribuție;
  19. ‘furnizare’ înseamnă vânzarea, inclusiv re-vânzarea de electricitate către clienți;
  20. ‘entități integrate de electricitate’ înseamnă entități integrate vertical sau orizontal;
  21. ‘entități integrate vertical’ înseamnă o entitate sau un grup de entități ale căror relații mutuale sunt definite în Articolul 3(3) al Reglementării Consiliului (EEC) nr.4064/89 din 21 Decembrie 1989 privind controlul concentrației entităților¹ și în cadrul căreia entitatea-grupul vizat realizează cel puțin una dintre funcțiile de generare sau furnizare de electricitate;
  22. ‘entitate înrudită’ înseamnă o entitate afiliată, conform sensului din Articolul 41 a Directivei celui de-al Șaptelea Consiliu nr.83/349/EEC din 13 Iunie 1983 pe baza Articolului 44(2)(g) (*) din Tratatul privind contabilitatea consolidată², în sensul Articolului 33(1) din prezenta, și/sau entități care aparțin acelorași acționari;

---

¹ Jurnalul Oficial L 395 din 30.12.1989, p.1. Reglementarea amendează Reglementarea (EC) Nr. 1310/97 publicată în Jurnalul Oficial L 180 din 9.07.1997 p.1

* Titlul Directivei 83/349/EEC a fost modificat pentru a ține de cont de renumerotarea Articolelor Tratatului stabilit de Comunitatea Europeană conform Articolului 12 din Tratatul de la Amsterdam; referința originală a fost către Articolul 54(3)(g).

² Jurnalul Oficial L 193, 18.7.1993, p.1. Directiva a fost amendată ultima dată de Directiva 2001/65/EC a Parlamentului European și de Consiliu în Jurnalul Oficial L 283, 27.10.2001, p.28.

23. 'entități integrate orizontal' înseamnă o entitate care realizează cel puțin una dintre funcțiunile de producere pentru vânzare sau transport sau distribuție sau furnizare de electricitate și o altă activitate în afara domeniului de electricitate;
24. 'procedură de licitație' înseamnă procedura prin intermediul căreia solicitările adiționale planificate și înlocuirea unor capacități sunt realizate de furnizori din capacități de producere noi sau existente;
25. 'planificare pe termen lung' înseamnă planificarea pe termen lung a necesarului de investiții în capacități de generare, transport și distribuție, în vederea acoperirii cerinței de electricitate și a îndeplinirii cerințelor de securitate a furnizării către clienți;
26. 'sistem izolat mic' înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 3 000 Gwh în anul 1996, în care mai puțin de 5% din consumul anual este obținut prin intermediul interconectării cu un alt sistem;
27. 'micro sistem izolat' înseamnă orice sistem cu un consum mai mic de 500 GWh în anul 1996, care nu este conectat alte sisteme;
28. 'securitate' înseamnă atât securitatea furnizării și aprovizionării cu electricitate cât și siguranță tehnică;
29. 'eficiență energetică/managementul cererii (demand side management)' înseamnă o concepție globală sau integrată cu scopul de a influența cantitatea și perioada de consum de electricitate pentru a reduce consumul de energie primară și încărcările la vârf dând întâietate investițiilor în măsuri eficiență energetică, sau alte măsuri, ca de exemplu contracte de furnizare interruptibile, față de investițiile de creștere a capacităților de generare, dacă prima este cea mai eficientă și economică opțiune, luând în considerare efectul pozitiv asupra mediului prin reducerea consumului de energie și aspectele privind securitatea furnizării și alte aspecte ale costurilor de distribuție;
30. 'surse de energie regenerabile' înseamnă surse de energie regenerabile non-fosile (vânt, soare, geotermale, valuri, marea, energie hidro, biomasă, gaze de pământ, centrale de tratare a deșeurilor și biogaze);
31. 'generare distribuită' înseamnă centrale de generare conectate la sistemul de distribuție;

Capitolul II

REGULI GENERALE DE ORGANIZARE A SECTORULUI

Articolul 3

Obligații ale serviciului public și protecția consumatorului

1. Statele membre se vor asigura, prin organizațiilor instituționale proprii și respectând principiile de subsidiaritate, fără a aduce prejudicii stipulărilor paragrafului 2, că entitățile de electricitate operează conform principiilor acestei Directive având în vedere realizarea unei piețe de electricitate competitive, sigure și cu un mediu sustenabil, și nu vor face discriminări între aceste entități nici în ceea ce privește drepturile nici în ceea ce privește obligațiile acestora.
2. Având în vedere toate stipulările relevante ale Tratatului, în particular Articolul 86 al prezentei Directive, Statele Membre pot impune entităților care operează în sectorul electricității, în interesul economic general, obligații privind obligații ale serviciilor publice care se pot referi la securitate, inclusiv securitatea furnizării, regularitate, calitate și preț de furnizare și protecția mediului, inclusiv eficiență energetică și protecția climei. Astfel de obligații vor fi clar definite, transparente, non discriminatorii, verificabile și vor garanta egalitatea accesului companiilor de electricitate din UE la clienții naționali. În ceea ce privește securitatea furnizării, eficiența economică/ managementul cererii (demand side

management) și pentru realizarea scopurilor de protecție a mediului, așa cum se face referire în acest paragraf, Statele Membre pot introduce implementarea planificării pe termen lung, luând în considerare posibilitatea ca terțe părți să dorească acces la sistem.

3. Statele Membre se vor asigura că toți clienții casnici, și, acolo unde Statele Membre consideră potrivit, firmele mici (respectiv firme cu mai puțin de 50 de persoane angajate și o cifră de afaceri anuală sau un bilanț care să nu depășească 10 milioane Euro), se bucură de serviciile universale, și anume dreptul de a i se furniza electricitate de o anumită calitate în cadrul zonei la prețuri rezonabile, ușor și clar comparabile și transparente. Pentru a se asigura stipulările serviciilor universale, Statele Membre pot numi un furnizor pentru ultimă instanță. Statele Membre vor impune companiilor de distribuție obligația de a conecta clienții la rețeaua lor conform termenelor, condițiilor și tarifelor stabilite conform procedurii stipulate în Articolul 23(2). Această Directivă nu va împiedica în nici un fel Statele Membre în a întări poziția pe piață a clienților casnici, mici și medii prin promovarea posibilităților de agregare voluntară a reprezentării pentru această clasă de clienți.

Primul sub-paragraf va fi implementat într-o manieră transparentă și non-discriminatorie și nu va împiedica deschiderea pieței conform Articolului 21.

4. Atunci când sunt prevăzute compensații financiare și drepturi exclusive acordate de Statele Membre pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite în paragrafele 2 și 3, acestea vor fi acordate într-o manieră non-discriminatorie și transparentă.
5. Statele Membre vor lua măsurile potrivite pentru a proteja clienții finali, și în particular vor asigura protecții adecvate pentru a proteja clienții vulnerabili, inclusiv măsuri de ajutor pentru evitarea deconectării lor. În acest context, Statele Membre pot lua măsuri de protecție a clienților finali din zone îndepărtate. Ele vor asigura un nivel înalt de protecție a clienților, în particular respectând transparența termenilor contractuali și a condițiilor, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a disputelor. Statele Membre se vor asigura că clienții eligibili în fapt pot să se transfere la un nou furnizor. În ceea ce privește cel puțin categoria clienților casnici, aceste măsuri le vor include pe cele menționate în Anexa A.
6. Statele Membre se vor asigura că furnizorii de electricitate specifică în sau alături de factură și în materialele promoționale puse la dispoziția clienților finali:
  - a. contribuția fiecărei surse de energie la structura generală a combustibilului pe anul precedent;
  - b. cel puțin o referință la sursele de referință existente, ca de exemplu o pagină de web care să conțină informații despre impactul asupra mediului în ceea ce privește cel puțin emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din structura generală a combustibilului folosit la producerea de electricitate de către furnizor în anul precedent, care este disponibilă pentru public.

În ceea ce privește electricitatea obținută via schimburi de electricitate sau importuri de la o entitate din afara Comunității, pot fi folosite cifrele agregate oferite în cadrul schimbului de electricitate sau de către entitatea în cauză referitoare la anul precedent.

Membrii vor face pașii necesari pentru a se asigura că informațiile oferite de furnizori clienților lor conform acestui Articol sunt de încredere.

7. Statele Membre vor implementa măsurile potrivite pentru a atinge obiectivele coeziunii sociale și economice, ale protecției mediului, care pot include măsuri de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management) și scopuri de combatere a

schimbărilor climaterice și securitatea furnizării. Astfel de măsuri pot include, în particular, oferirea de stimulente economice adecvate, folosind atunci când este cazul toate parghiile naționale și Comunitare, pentru mentenanța și construcția infrastructurii de rețea necesară, inclusiv capacități de interconectare.

8. Statele Membre pot decide să nu aplice stipulațiile Articolelor 6,7,20 și 22 în măsura în care aplicarea lor obstrucționează performanțele, legea, sau în fapt obligațiile impuse entităților de electricitate în interesul economic general și în măsura în care dezvoltarea comerțului nu va fi afectată atât de mult încât să fie contrară intereselor Comunității. Interesele Comunității includ, printre altele, concurența în ceea ce îi privește pe clienții eligibili în conformitate cu această Directivă și Articolul 86 al Tratatului.
9. Statele Membre, după implementarea acestei Directive, vor informa Comisia despre toate măsurile adoptate pentru realizarea obligațiilor privind serviciile universale și serviciile publice, inclusiv protecția consumatorului și protecția mediului și posibilele lor efecte asupra concurenței naționale și internaționale, și dacă acestea necesită sau nu o derogare de la această Directivă. Ele vor informa Comisia la fiecare doi ani asupra oricăror schimbări a acestor măsuri, indiferent dacă acestea necesită sau nu o derogare de la această Directivă.

Articolul 4

Monitorizarea și securitatea furnizării

Statele Membre vor asigura monitorizarea aspectelor privind securitatea furnizării. Când consideră potrivit, Statele Membre pot delega această sarcină autorităților de reglementare la care se face referire în Articolul 23(1). Această monitorizare, în particular, va cuprinde balanța furnizare/cerere de pe piața națională, nivelul viitor prognozat al cererii și capacitățile adiționale avute în vedere planificate sau în construcție și calitatea și nivelul de mentenanță al rețelei, ca și măsuri de acoperire a cererii la vârf și de tratare a de scădere a capacității pe termen scurt a unuia sau mai mulți furnizori. Autoritățile competente vor publica la fiecare doi ani, până la 31 Iulie cel mai târziu, un raport care să sublinieze rezultatele obținute din monitorizarea acestor aspecte, ca și orice măsuri luate sau avute în vedere a fi propuse și vor înainta acest raport Comisiei adecvate.

Articolul 5

Reguli tehnice

Statele Membre se vor asigura că criteriile de siguranță tehnică sunt definite și că regulile tehnice care stabilesc cel puțin proiectarea tehnică și cerințele operaționale ale instalațiilor sistemului de generare, ale sistemului de distribuție, echipamentele directe care conectează clienții, circuitele de interconectare și liniile directe sunt dezvoltate și făcute publice. Aceste reguli tehnice vor asigura interoperativitatea sistemelor și vor fi obiective și non-discriminatorii. Ele vor fi făcute cunoscute Comisiei conform Articolului 8 al Directivei 98/34/EC a Parlamentului European și a Consiliului din data de 22 Iunie 1998 descriind procedura de asigurare a informațiilor din domeniul standardelor tehnice și a reglementărilor și a regulilor privind Serviciile de Informare a Societății ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Jurnalul Oficial L 204, 21.7.1998, p.37. Directiva amendată de Directiva 98/48/EC (Jurnalul Oficial L 217, 5.8.1998, p.18)

CAPITOLUL III

Producere

Articolul 6

Procedura de autorizare pentru noi capacități

1. Pentru construcția de noi capacități de generare, Statele Membre vor adopta o procedură de autorizare, care va fi în concordanță cu obiectivele, transparentă și pe criterii non-discriminatorii.
2. Statele Membre vor expune criteriile de acordare a autorizațiilor pentru construcția capacităților de generare pe teritoriul lor. Aceste criterii pot fi legate de:
  - a. siguranța și securitatea sistemului de electricitate, a instalațiilor și a echipamentelor asociate;
  - b. protecția sănătății și siguranței publice;
  - c. protecția mediului;
  - d. folosirea terenurilor și locația;
  - e. folosirea terenurilor publice;
  - f. eficiența energetică;
  - g. natura surselor primare;
  - h. caracteristici particulare ale solicitantului, ca de exemplu capacități tehnice, economice și financiare;
  - i. conformitatea la măsurile adoptate conform Articolului 3;
3. Statele membre se vor asigura că procedurile de autorizare pentru producători mici și/sau dispersați țin seama de mărimea lor limitată și de potențialul impact.
4. Procedurile și criteriile de autorizare vor fi făcute publice. Aplicații vor fi informați asupra motivelor oricărui refuz de acordare a autorizației. Aceste motive trebuie să fie obiective, non-discriminatorii, bine fundamentate și adecvat fundamentate. Procedure de apel vor fi puse la dispoziția aplicantului.

Articolul 7

Licitarea pentru noi capacități

1. Statele Membre vor asigura, în interesul siguranței furnizării, posibilitatea de oferire de noi capacități sau măsuri de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management). O procedură de licitație, poate însă fi lansată dacă pe baza procedurii de autorizare capacitatea de generare care a fost construită sau măsurile de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management) care au fost luate nu sunt suficiente pentru a asigura securitatea furnizării.
2. Statele Membre pot asigura, în interesul protecției mediului și a promovării noilor tehnologii, posibilitatea de licitație pentru noi capacități pe baza unor criterii publicate. Aceste licitații se pot referi la noi capacități sau măsuri de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management). O procedură de licitație, poate însă fi lansată dacă pe baza procedurii de autorizare capacitatea de generare care a fost construită sau măsurile care au fost luate nu sunt suficiente pentru a asigura realizarea acestor obiective.

3. Detaliile procedurii de licitație pentru capacitățile de generare și măsurile de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management) vor fi publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* cu cel puțin șase luni înainte de data de încheiere a licitațiilor.

Specificațiile licitației vor fi puse la dispoziția oricăror entități interesate stabilite pe teritoriul unui Stat Membru astfel încât să aibă suficient timp de a participa la licitație.

În vederea asigurării transparenței și non-discriminării specificațiile licitației vor conține o descriere detaliată a specificațiilor contractului și a procedurilor care trebuie urmate de toți participanții la licitație și lista exhaustivă a criteriilor care guvernează selecția participanților la licitație și de acordare a contractului, inclusiv măsuri de co-interesare, ca de exemplu subvenții, care sunt acoperite de licitație. Aceste specificații se pot referi de asemenea și la domeniile stipulate de Articolul 6(2).

4. În cadrul invitațiilor de participare la licitații pentru capacitățile de generare necesare, trebuie acordată considerație între unitățile de generare existente și ofertelor furnizorilor de electricitate cu garanții pe termen lung, cu condiția ca solicitările adiționale să poată fi satisfăcute în acest mod.
5. Statele Membre vor desemna o autoritate sau un organism public sau un organism privat independent de activitățile de generare, transport, distribuție și furnizare, care poate fi autoritatea de reglementare menționată în Articolul 23(1), care să fie responsabilă pentru organizarea, monitorizarea și controlul procedurilor de licitație la care se face referire în paragrafele 1-4. Acolo unde operatorul sistemului de transport este total independent de alte activități nelegate de sistemul de transport în ceea ce privește termenii de proprietate, operatorul sistemului de transport poate fi desemnat ca organism responsabil pentru organizarea, monitorizarea și controlul procedurilor de licitație. Această autoritate sau organism va face toți pașii necesari pentru a asigura confidențialitatea informațiilor obținute în cadrul licitației.

CAPITOL IV OPERAREA SISTEMULUI DE TRANSPORT

Articolul 8 Desemnarea Operatorilor Sistemului de Transport

Statele Membre vor numi, sau vor cere entităților care dețin sisteme de transport să numească, pentru o perioadă de timp determinată de Statele Membre ținând cont de considerente de eficiență și balanță economică, una sau mai mulți operatori ai sistemelor de transport. Statele Membre vor asigura activitatea operatorilor sistemelor de transport conform Articolelor de la 9 la 12.

Articolul 9 Sarcini ale Operatorilor Sistemului de Transport

Fiecare Operator al Sistemului de Transport va fi responsabil pentru:

- a. asigurarea pe termen lung a abilității sistemului de a acoperi cererile rezonabile de transport de electricitate;
- b. contribuirea la securitatea furnizării prin capacități de transport adecvate și siguranța în funcționare a sistemului;

- c. managementul fluxului energetic din sistem, luând în considerare schimburile cu alte disteme interconectate. În acest scop, operatorul sistemului de transport va fi responsabil pentru asigurarea siguranței, disponibilității și eficienței sistemului de electricitate și, în acest context, pentru asigurarea disponibilității tuturor serviciilor auxiliare în măsura în care aceasă disponibilitate este independentă de orice alt sistem de transport cu care acest sistem este interconectat;
- d. oferirea oricărui alt operator al oricărui alt sistem cu care acest sistem este interconectat a suficiente informații pentru a asigura operarea sigură și eficientă, coordonarea dezvoltării și interoperabilității sistemelor interconectate;
- e. asigurarea non-discriminării utilizatorilor sistemului sau claselor de utilizatori de sistem, particular în favoarea entităților lor proprii;
- f. oferirea de informații suficiente necesare utilizatorilor de sistem pentru accesul eficient la sistem.

Articolul 10

Separarea Operatorilor Sistemelor de Transport

1. Acolo unde operatorul sistemului de transport este parte a unei entități integrate vertical, acesta va fi independent cel puțin în ceea ce privește forma sa legală, organizarea și procesul de luare a deciziilor de alte activități nelegate de transport. Aceste reguli nu vor crea o obligație de separare a proprietății activelor sistemului de transport de entitatea integrată vertical.
2. Pentru a asigura independența operatorului sistemului de transport la care se face referire în paragraful 1, următoarele criterii minime se vor aplica:
  - a. acele persoane responsabile pentru managementul operatorului sistemului de transport nu pot să participe la structura companiilor entităților de electricitate integrate responsabile, direct sau indirect, cu operarea de zi-cu-zi a generării, distribuției și furnizării de electricitate;
  - b. trebuie luate măsurile potrivite pentru a asigura că interesul profesional al persoanelor responsabile pentru managementul operatorului sistemului de transport sunt luate în considerație într-o manieră care să asigure faptul că ei sunt capabili să acționeze independent;
  - c. operatorul sistemului de transport va avea drepturi efective de luare a deciziilor, independent de entitatea vertical integrată, respectând activele necesare pentru operare, mentenanță sau dezvoltare a rețelei, Acest fapt nu trebuie să împiedice existența unor mecanisme de coordonare potrivite care să asigure că sunt protejate drepturile de supervizare economică și managerială ale companiei părinte sub aspectul rentabilității activelor sucursalelor, reglementate indirect conform Articolului 23(2). În particular, aceasta va permite companiei părinte să aprobe planul financiar anual, sau orice instrument echivalent al operatorului sistemului de distribuție și să stabilească limitele globale ale nivelurilor de îndatorare a sucursalelor sale. Nu se va permite companiilor părinte să dea instrucțiuni privind operarea de zi-cu-zi, nici în ceea ce privește deciziile individuale privind construirea sau modernizarea liniilor de transport, care nu depășesc termenii planului financiar aprobat, sau instrumente echivalente;
  - d. operatorul sistemului de transport va stabili un program de conformare, care va cuprinde măsurile luate pentru a se asigura că este exclus un comportament discriminatoriu, și se va asigura că supravegherea acestuia este monitorizată în mod adecvat. Programul va stabili obligațiile specifice ale angajaților pentru realizarea acestor obiective. Un raport anual, care va cuprinde măsurile luate, va fi înaintat de persoana sau organul responsabil pentru monitorizarea conformității programului autorității de reglementare menționată în Articolul 23(1) și va fi publicat.

Articolul 11 **Dispecerizare și echilibrare balanță**

1. Fără a prejudicia furnizorul de electricitate în ceea ce privește obligațiile contractuale, inclusiv acelea care derivă din specificațiile de licitație, operatorul sistemului de transport, acolo unde are această funcțiune, va fi responsabil pentru dispecerizarea instalațiilor de generare din zona sa și pentru determinarea folosirii interconectărilor cu alte sisteme.
2. Dispecerizarea instalațiilor de generare și folosirea interconectărilor vor fi determinate pe baza unor criterii care pot fi aprobate de Statele Membre și care trebuie să fie obiective, publicate și aplicate într-o manieră non-discriminatorie care să asigure funcționarea corespunzătoare a pieței interne de electricitate. Ele vor lua în considerație precedentele economice privind electricitatea din instalațiile de generare disponibile sau transferurile prin interconectări și constrângerile tehnice ale sistemului.
3. Un Stat Membru poate cere operatorului de sistem, ca la dispecerizarea instalațiilor de generare, să dea prioritate instalațiilor de generare care folosesc surse regenerabile de energie sau deșeuri sau care au producere combinată de agent termic și energie.
4. Un Stat Membru poate, din motive de securitate a furnizării, să dea direct această prioritate dispecerului instalațiilor de generare care folosesc surse primare indigene de combustibil, până la o limită care să nu depășească într-un an calendaristic 15% din întreaga energie primară necesară pentru a produce electricitatea consumată în cadrul Statului Membru în cauză.
5. Statele Membre pot solicita operatorilor sistemelor de transport să se conformeze cu standardele minime de mentenanță și dezvoltare a sistemului de transport inclusiv capacitățile de interconectare.
6. Operatorii sistemelor de transport vor procura energia pe care o folosesc pentru a acoperi pierderile energetice și capacitățile de rezervă din sistem conform unor proceduri de piață transparente, non-discriminatorii și bazate pe piață, oricând au această funcție.
7. Regulile adoptate de operatorii sistemelor de transport pentru echilibrarea sistemului energetic vor fi obiective, transparente și non-discriminatorii, inclusiv regulile de taxare a utilizatorilor rețelelor lor pentru neechilibrare energetică. Termenii și condițiile, inclusiv regulile și tarifele, pentru oferirea de astfel de servicii de către operatorii sistemelor de transport vor fi stabilite conform unei metodologii compatibile cu Articolul 23(2) într-o manieră non-discriminatorie și care să reflecte costurile și va fi publicată.

Articolul 12 **Confidențialitate pentru Operatorii Sistemelor de Transport**

Fără a prejudicia prevederile Articolului 18 și nici alte previziuni legale privind dezvăluirea informațiilor, operatorul sistemului de transport va menține confidențialitatea informațiilor comerciale sensibile obținute în cursul îndeplinirii activității sale. Informațiile dezvăluite privind activitatea sa proprie, care pot fi avantajoase din punct de vedere comercial, vor fi făcute publice într-o manieră non-discriminatorie.

CAPITOLUL V OPERATORUL SISTEMULUI DE DISTRIBUȚIE

Articolul 13 Desemnarea Operatorilor Sistemului de Distribuție

Statele Membre vor alege sau vor cere entităților care dețin sau sunt responsabili pentru sistemul de distribuție, pentru o perioadă de timp care va fi determinată de Statele Membre având în vedere considerații de eficiență și echilibrare energetică, unul sau mai mulți operatori ai sistemului de distribuție. Statele Membre se vor asigura că operatorii sistemului de distribuție acționează în conformitate cu Articolele 14-16.

Articolul 14 Sarcinile Operatorilor Sistemului de Distribuție

1. Operatorul Sistemului de Distribuție va menține sistemul sigur, în bune condiții și eficient ținând cont și de mediu.
2. În orice caz, nu va face nici o discriminare între utilizatori sau clase de utilizatori ai sistemului, mai ales în favoarea entităților sale proprii.
3. Operatorul Sistemului de Distribuție va oferi utilizatorilor sistemului informațiile de care aceștia au nevoie pentru un acces eficient la sistem.
4. Un Stat Membru poate solicita Operatorului Sistemului de Distribuție, atunci când dispeceționează instalații de generare, să dea prioritate instalațiilor de generare care folosesc surse de energie regenerabile sau deșeuri sau producere combinată de electricitate și agent termic.
5. Operatorul Sistemului de Distribuție va procura energia folosită pentru acoperirea pierderilor de energie și capacitățile de rezervă din sistem conform unor proceduri de piață transparente, non-discriminatorii și bazate pe piață, oricând au această funcție. Această prevedere va fi aplicată fără a prejudicia folosirea electricității achiziționate conform contractelor încheiate înainte de 1 Ianuarie 2002.
6. Acolo unde operatorii sistemului de distribuție sunt responsabili pentru echilibrarea sistemului de distribuție de electricitate, regulile adoptate de ei în acest scop vor fi obiective, transparente și non-discriminatorii, incluzând reguli de taxare a utilizatorilor rețelelor lor pentru neechilibrare energetică. Termenii și condițiile, inclusiv regulile și tarifele, pentru oferirea de astfel de servicii de către operatorii sistemelor de distribuție vor fi stabilite conform unei metodologii compatibile cu Articolul 23(2) într-o manieră non-discriminatorie și care să reflecte costurile și va fi publicată.
7. La planificarea dezvoltării rețelei de distribuție, măsurile de eficiență energetică/managementul cererii (demand side management) și/sau de generare distribuită care ar putea înlocui necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților energetice vor fi luate în considerație de către operatorul sistemului de distribuție.

Articolul 15 Separarea Operatorilor Sistemului de Distribuție

1. **Acolo unde operatorul sistemului de distribuție este parte a unei entități vertical integrate, acesta va fi independent cel puțin în ceea ce privește forma legală, organizarea și capacitatea de decizie de alte activități în afara celor de distribuție. Aceste reguli nu vor crea obligativitatea de separare a dreptului de proprietate asupra activelor operatorului sistemului de distribuție de entitatea vertical integrată.**

2. În plus față de cerințele de la paragraful 1, acolo unde operatorul sistemului de distribuție este parte a unei entități integrate vertical, acesta va fi independent în ceea ce privește organizarea sa și capacitatea de decizie față de alte activități în afara celor de distribuție.

Pentru a atinge acest obiectiv, cel puțin următoarele criterii minime vor fi aplicate:

- a. acele persoane responsabile pentru managementul operatorului sistemului de distribuție nu pot să participe la structura companiilor entităților de electricitate integrate responsabile, direct sau indirect, cu operarea de zi-cu-zi a generării, distribuției și furnizării de electricitate;
- b. trebuie luate măsurile potrivite pentru a asigura că interesul profesional al persoanelor responsabile pentru managementul operatorului sistemului de distribuție sunt luate în considerație într-o manieră care să asigure faptul că ei sunt capabili să acționeze independent;
- c. operatorul sistemului de distribuție va avea drepturi efective de luare a deciziilor, independent de entitatea vertical integrată, respectând activele necesare pentru operare, mentenanță sau dezvoltare a rețelei, Acest fapt nu trebuie să împiedice existența unor mecanisme de coordonare potrivite care să asigure că sunt protejate drepturile de supervizare economică și managerială ale companiei părinte sub aspectul rentabilității activelor sucursalelor, reglementate indirect conform Articolului 23(2). În particular, aceasta va permite companiei părinte să aprobe planul financiar anual, sau orice instrument echivalent al operatorului sistemului de distribuție și să stabilească limitele globale ale nivelurilor de îndatorare a sucursalelor sale. Nu se va permite companiilor părinte să dea instrucțiuni privind operarea de zi-cu-zi, nici în ceea ce privește deciziile individuale privind construirea sau modernizarea liniilor de distribuție, care nu depășesc termenii planului financiar aprobat, sau instrumente echivalente;
- d. operatorul sistemului de distribuție va stabili un program de conformare, care va cuprinde măsurile luate pentru a se asigura că este exclus un comportament discriminatoriu, și se va asigura că supravegherea acestuia este monitorizată în mod adecvat. Programul va stabili obligațiile specifice ale angajaților pentru realizarea acestor obiective. Un raport anual, care va cuprinde măsurile luate, va fi înaintat de persoana sau organul responsabil pentru monitorizarea conformității programului autorității de reglementare menționată în Articolul 23(1) și va fi publicat.

Statele Membre pot decide să nu aplice paragrafele 1 și 2 entităților integrate de electricitate care deserveșc mai puțin de 100 000 de clienți conectați sau celor care deserveșc sisteme mici izolate.

Articolul 16

Confidențialitate pentru Operatorii Sistemelor de Distribuție

Fără a prejudicia prevederile Articolului 18 și nici alte previziuni legale privind dezvăluirea informațiilor, operatorul sistemului de distribuție va menține confidențialitatea informațiilor comerciale sensibile obținute în cursul îndeplinirii activității sale și va împiedica dezvăluirea într-o manieră discriminatorie a informațiilor privind activitatea sa proprie. Informațiile dezvăluite privind activitatea sa proprie, care pot produce avantaje din punct de vedere comercial.

Articolul 17

Operator Combinat

Regulile din Articolele 10(1) și 15(1) nu împiedică operarea combinată a sistemului de transport și a celui de distribuție, care este independent în forma sa legală, organizare și capacitate de decizie de alte activități în afara celor de operare a sistemelor de transport și distribuție și care îndeplinește

reglementările stabilite la punctele a.-d. Aceste reguli nu vor crea obligația de separare a proprietății asupra activelor sistemului combinat de entitatea integrată vertical:

- a. acele persoane responsabile pentru managementul operatorului sistemului combinat nu pot să participe la structura companiilor entităților de electricitate integrate responsabile, direct sau indirect, cu operarea de zi-cu-zi a generării, distribuției și furnizării de electricitate;
- b. trebuie luate măsurile potrivite pentru a asigura că interesul profesional al persoanelor responsabile pentru managementul operatorului sistemului combinat sunt luate în considerație într-o manieră care să asigure faptul că ei sunt capabili să acționeze independent;
- c. operatorul sistemului combinat va avea drepturi efective de luare a deciziilor, independent de entitatea vertical integrată, respectând activele necesare pentru operare, mentenanță sau dezvoltare a rețelei, Acest fapt nu trebuie să împiedice existența unor mecanisme de coordonare potrivite care să asigure că sunt protejate drepturile de supervizare economică și managerială ale companiei părinte sub aspectul rentabilității activelor sucursalelor, reglementate indirect conform Articolului 23(2). În particular, aceasta va permite companiei părinte să aprobe planul financiar anual, sau orice instrument echivalent al operatorului sistemului de distribuție și să stabilească limitele globale ale nivelurilor de îndatorare a sucursalelor sale. Nu se va permite companiilor părinte să dea instrucțiuni privind operarea de zi-cu-zi, nici în ceea ce privește deciziile individuale privind construirea sau modernizarea liniilor de transport și distribuție, care nu depășesc termenii planului financiar aprobat, sau instrumente echivalente;
- d. operatorul sistemului combinat va stabili un program de conformare, care va cuprinde măsurile luate pentru a se asigura că este exclus un comportament discriminatoriu, și se va asigura că supravegherea acestuia este monitorizată în mod adecvat. Programul va stabili obligațiile specifice ale angajaților pentru realizarea acestor obiective. Un raport anual, care va cuprinde măsurile luate, va fi înaintat de persoana sau organul responsabil pentru monitorizarea conformității programului autorității de reglementare menționată în Articolul 23(1) și va fi publicat.

CAPITOLUL VI SEPARARE ȘI TRANSPARENȚA CONTABILITĂȚILOR

Articolul 18

Dreptul de acces la înregistrările contabile

1. Statele Membre sau orice alte autorități competente pe care le desemnează acestea, inclusiv autoritățile de reglementare menționate în Articolul 23, în măsura în care este necesar a-și îndeplini funcțiunile lor, au dreptul de acces la înregistrările contabile ale entităților de electricitate stabilite în Articolul 19.
2. Statele Membre și orice autoritate competentă desemnată, inclusiv autoritățile de reglementare menționate în Articolul 23, vor menține confidențialitatea informațiilor comerciale sensibile. Statele Membre pot oferi dreptul de divulgare a astfel de informații când este necesar pentru ca autoritățile competente să își îndeplinească funcțiunile lor.

Articolul 19

Separarea contabilităților

1. Statele Membre vor face pașii necesari pentru a se asigura că contabilitatea entităților de electricitate este ținută conform paragrafelor 2 și 3.

2. Entitățile de electricitate indiferent de forma de proprietate sau forma legală, vor schița, vor supune auditului și vor publica rezultatele contabile anual, conform regulilor legilor naționale privind rezultatele contabile anuale ale companiilor cu răspundere limitată adoptată ca rezultat al celei de a Patra Directiva a Consiliului 78/660/EC din 25 Iulie 1978, în baza Articolului 44(2)(g)^(*) din Tratatul privind contabilitatea anuală a anumitor tipuri de companii⁽¹⁾.

Entitățile care nu sunt obligate de lege să publice rezultatele lor contabile anual vor păstra o copie a acestora la sediul lor central care va fi la dispoziția publicului.

3. Entitățile de electricitate, în cadrul contabilității lor interne, vor ține contabilitatea separat pentru activitățile de transport și distribuție așa cum ar trebui dacă activitățile în cauză ar fi realizate de entități separate, în vederea evitării discriminării, subvențiilor încrucișate și distorsionării concurenței. De asemenea vor ține contabilități, care pot fi consolidate, pentru alte activități de electricitate în afara celor de transport și distribuție. Până la 1 Iulie 2007, ei vor ține contabilități separate pentru activitățile de furnizare pentru clienții eligibili și activitățile de furnizare pentru clienți non-eligibili. Veniturile din dreptul de proprietate a sistemelor de transport/distribuție vor fi specificate în contabilitate. Când este cazul, ei vor ține contabilitate consolidată pentru alte activități în afara celor din domeniul de electricitate. Contabilitățile interne vor include un bilanț și un cont de profit și pierdere pentru fiecare activitate.
4. Auditul menționat în paragraful 2, în particular, va verifica faptul că obligația de a evita discriminarea și subvențiile încrucișate menționată în paragraful 3, este respectată.

CAPITOLUL VII ORGANIZAREA ȘI ACCESUL LA SISTEM

Articolul 20 Accesul terților

1. Statele Membre vor asigura implementarea unui sistem de acces al terților la sistemele de transport și distribuție bazat pe tarife publicate, aplicabile tuturor clienților eligibili și aplicate obiectiv și fără discriminare utilizatorilor de sistem. Statele Membre se vor asigura că aceste tarife, sau metodologiile care stau la baza calculării lor, sunt aprobate înainte de intrarea lor în vigoare în concordanță cu prevederile Articolului 23, și că aceste tarife, și metodologiile – acolo unde numai metodologiile sunt aprobate – sunt publicate înainte de intrarea lor în vigoare.
2. Operatorii sistemelor de transport și distribuție pot refuza accesul atunci când există o lipsă de capacitate. Bine justificate, astfel de refuzuri trebuie motivate, în particular avându-se în vedere Articolul 3. Statele Membre se vor asigura, când este cazul, și când se întâmplă refuzarea accesului că operatorul sistemului de transport sau distribuție va oferi informații relevante privind măsurile care sunt necesare pentru consolidarea rețelei. Partea care solicită astfel de informații poate fi taxată cu o sumă rezonabilă care reflectă costul de oferire a acestei informații.

---

^(*) Titlul Directivei 78/660/EEC a fost modificat pentru a lua în considerație renumerotarea Articolelor Tratatului de realizare a Comunității Europene în concordanță cu Articolul 12 al Tratatului de la Amstendam; referința originală a fost către Articolul 54(3)(g).

⁽¹⁾ Jurnalul Oficial L 222, 14.8.1978, p.11. Directive amendate de Directiva 2001/65/EC a Parlamentului European și a Consiliului (Jurnalul Oficial L 283 27.10.2001, p.28)

Articolul 21
Deschiderea pieței și reciprocitate

1. Statele Membre se vor asigura că clienții eligibili sunt:
  - a. până la 1 Iulie 2004, clienții eligibili specificați în Articolul 19(1)-(3) a Directivei 96/92/EC. Statele Membre vor publica până la 31 Ianuarie a fiecărui an criteriile de definire a acestor clienți eligibili;
  - b. de la 1 Iulie 2004, cel mai târziu, toți clienții în afara clienților casnici;
  - c. de la 1 Iulie 2007, toți clienții.
2. Pentru a evita dezechilibre în deschiderea piețelor de electricitate:
  - a. contractele de furnizare de electricitate cu clienții eligibili din sistemul altui Stat Membru nu vor fi interzise dacă clientul este considerat eligibil în ambele sisteme implicate;
  - b. în cazul în care tranzacția descrisă la punctul a. este refuzată pentru că clientul este eligibil numai într-unul dintre cele două sisteme, Comisia poate obliga partea care refuză, luând în considerație situația de pe piață și interesele comune, să execute furnizarea solicitată la cererea Statului Membru în care consumatorul eligibil este localizat.

Articolul 22
Linii directe

1. Statele Membre vor lua măsurile necesare pentru a permite:
  - a. toate entitățile de generare și furnizare de electricitate stabilite într-un anumit teritoriu vor putea furniza în vecinătatea lor, în filiale și clienților eligibili printr-o linie directă;
  - b. orice client eligibil din teritoriul lor va fi alimentat printr-o linie directă de o entitate de producere și furnizare;
2. Statele Membre vor face publice criteriile pentru acordarea autorizațiilor de construcție a liniilor directe pe teritoriul lor. Aceste criterii trebuie să fie obiective și non-discriminatorii.
3. Posibilitatea de a furniza electricitate printr-o linie directă conform paragrafului 1 nu va afecta posibilitatea de contractare a electricității conform Articolului 20.
4. Statele Membre pot include autorizația de construire a liniilor directe ori ca subiect al refuzului accesului la sistem, după cum este cazul, în Articolul 20, sau al deschiderii unei proceduri de mediere a disputei conform Articolului 23.
5. Statele Membre pot refuza autorizarea unei linii directe dacă acordarea unei astfel de autorizații ar obstrucționa prevederile Articolului 3. În cazul unui astfel de refuz trebuie oferite motive bine fundamentate.

Articolul 23
Autorități de reglementare

1. Statele Membre vor desemna unul sau mai multe organe competente pentru funcția de autoritate de reglementare. Aceste autorități vor fi total independente de interesele industriei de electricitate. Ele, prin aplicarea acestui Articol, vor fi cel puțin responsabile de asigurarea unei concurențe efective, non-discriminatorii și de eficiența funcționare a pieței, monitorizând în particular:
  - a. regulile de management și de alocare a capacităților de interconectare, în conjuncție cu autoritatea de reglementare sau autoritățile acelor State Membre cu care există capacități de interconectare;
  - b. orice mecanisme de tratare a congestiilor capacităților în cadrul sistemelor naționale de electricitate;

- c. perioadele de timp utilizate de entitățile de transport și distribuție pentru a face conectări și reparații;
- d. publicarea informațiilor necesare pentru operatorii sistemelor de transport și distribuție pentru interconectări, folosirea rețelei și alocarea capacităților părților interesate, luând în considerare nevoia de a trata informațiilor primare ca și informații comerciale confidențiale;
- e. separarea efectivă a contabilităților, așa cum este descris în Articolul 19, pentru a se asigura că nu există subvenții încrucișate între activitățile de generare, transport, distribuție și furnizare;
- f. termenii, condițiile și tarifele pentru conectarea noilor producători de electricitate să garanteze că acestea sunt obiective, transparente și non-discriminatorii, în particular ținând cont în totalitate de costurile și beneficiile variatelor tehnologii bazate pe surse de energie regenerabile, generare distribuită și combinată electricitate și agent termic;
- g. modul în care operatorii sistemelor de transport și distribuție își îndeplinesc sarcinile în conformitate cu Articolele 9 și 14;
- h. nivelul de transparență și concurență.

Autoritățile numite conform acestui Articol vor publica un raport anual cuprinzând rezultatele monitorizării activităților la care se face referire la punctele a.-h.

2. Autoritățile de reglementare vor fi responsabile pentru stabilirea sau aprobarea, înainte de intrarea lor în vigoare, cel puțin a metodologiilor folosite pentru calcularea sau stabilirea termenilor și condițiilor pentru:
  - a. conectare și acces la rețelele naționale, inclusiv tarifele de transport și distribuție. Aceste tarife, sau metodologii, vor permite ca investițiile necesare pentru rețea să fie realizate în așa manieră încât investițiile să asigure viabilitatea rețelelor;
  - b. prevederile privind serviciile de echilibrare.
3. În ciuda paragrafului 2, Statele Membre pot asigura faptul că autoritățile de reglementare vor înainta, pentru aprobare formală, organului relevant din Statul Membru tarifele sau cel puțin metodologiile la care se face referire în acest paragraf ca și modificările din paragraful 4. Organul relevant, în astfel de cazuri, are puterea fie de a aproba fie de a refuza draftul deciziei înaintate de autoritatea de reglementare. Aceste tarife sau metodologii sau modificarea acestora vor fi publicate împreună cu decizia oficial adoptată. Orice refuzare oficială va fi de asemenea publicată, inclusiv justificarea acesteia.
4. Autoritățile de reglementare vor avea autoritatea de a solicita operatorilor sistemelor de transport și distribuție, dacă este necesar, să modifice termenii și condițiile tarifelor, regulilor, mecanismelor și metodologiilor la care se face referire în paragrafele 1, 2 și 3 pentru a se asigura că acestea sunt proporționale și aplicate într-o manieră non-discriminatorie.
5. Orice parte care face o plângere împotriva unui operator al sistemelor de transport sau distribuție pe aspectele menționate în paragrafele 1, 2 și 4 poate trimite plângerea la autoritatea de reglementare care acționează ca autoritate de mediere a disputelor, care va emite o decizie în 2 luni de la primirea plângerii. Această perioadă poate fi extinsă cu două luni atunci când sunt solicitate informații suplimentare de către autoritatea de reglementare. Această perioadă mai poate fi extinsă cu acordul entității care a depus plângerea. O astfel de decizie va avea efect obligatoriu în lipsa și numai până la soluționarea apelului.

Atunci când plângerea se referă la tarife de conectare pentru capacități de generare noi și majore, perioada de două luni poate fi extinsă de autoritatea de reglementare.

6. Orice parte care este afectată și are dreptul de a face plângere împotriva unei decizii privind metodologiile adoptate conform paragrafelor 2, 3 sau 4 sau, într-o problemă pentru care

autoritatea are datoria de a se consulta, privind metodologiile propuse, pot, cel mai târziu în termen de două luni, sau într-o perioadă mai scurtă stabilită de Statele Membre, după publicarea deciziei sau a propunerii de decizie, să înainteze o solicitare de revedere. O astfel de plângere nu va avea efect de suspendare.

7. Statele Membre vor lua măsuri pentru a se asigura că autoritățile de reglementare își pot îndeplini sarcinile lor menționate în paragrafele 1-5 într-o manieră eficientă și operativă.
8. Statele Membre vor crea mecanisme potrivite și eficiente pentru reglementare, control și transparență și pentru a evita orice abuz din cauza poziției dominante, în particular în detrimentul consumatorilor sau orice comportament agresiv. Aceste mecanisme vor ține seama de previziunile Tratatului, și în particular de Articolul 82 al acestuia.

Până în 2010, autoritățile relevante ale Statelor Membre vor oferi Comisiei, până la 31 Iulie a fiecărui an, în conformitate cu legea privind concurența, un raport privind dominarea pe piață, comportamente agresive și anti competitive. Acest raport, în plus, va revizui schimbarea structurii proprietarilor și orice măsuri practice adoptate pentru a crește interconectările și concurența. Din 2010 înainte, autoritățile relevante vor oferi un astfel de raport o dată la fiecare doi ani.

9. Statele Membre se vor asigura că sunt luate măsurile potrivite, inclusiv acțiunile administrative sau procedurile juridice în conformitate cu legile lor naționale, împotriva persoanelor fizice sau juridice responsabile atunci când regulie confidențialității impuse de această Directivă nu au fost respectate.
10. În cazul unor dispute transfrontaliere, autoritatea de reglementare decisivă va fi autoritatea de reglementare care are jurisdicția asupra operatorului de sistem care a refuzat folosirea sau accesul la sistem.
11. Plângerile menționate în paragraful 5 sau 6 nu vor prejudicia exercitarea drepturilor de apel conform legilor comunitare sau naționale.
12. Autoritățile naționale de reglementare vor contribui la dezvoltarea pieței interne și a unui nivel domeniu de lucru egal prin cooperarea între ele și cu Comisia într-o manieră transparentă.

CAPITOLUL VIII

Stipulări finale

Articolul 24

Măsuri de siguranță

În cazul unei crize pe piața energetică în cadrul căreia siguranța fizică sau securitatea persoanelor, aparatelor sau instalațiilor este amenințată, un Stat Membru poate aplica temporar măsuri necesare de siguranță.

Astfel de măsuri trebuie să producă cele mai mici perturbări posibile în funcționarea pieței interne și trebuie să nu fie departe în scop decât este strict necesar pentru a remedia dificultățile apărute pe neașteptate care au intervenit.

Statele Membre afectate, fără întârziere va informa despre aceste măsuri celelalte State Membre, și Comisia care poate decide dacă Statul Membru afectat trebuie să amendeze sau să suspende aceste măsuri, astfel încât să nu distorționeze concurența și să aibă repercursiuni negative asupra comerțului într-o manieră care va fi în funcție de interesele comune.

Articolul 25
Monitorizarea importurilor de energie

Statele Membre vor informa Comisia, la fiecare trei luni asupra importului de energie, în ceea ce privește fluxul fizic din țări, care a avut loc pe parcursul celor trei luni anterioare.

Articolul 26
Derogări

1. Statele Membre care pot demonstra, după intrarea în vigoare a Directivei, că au probleme substanțiale la operarea micilor sisteme izolate, pot solicita aplicarea unor derogări de la stipulările relevante ale Capitolelor IV, V, VI, VII ca și de la cele ale Capitolului III, în cazul microsistemelor izolate, în ceea ce privește înnoirea, modernizarea și extinderea capacităților lor existente, derogări care pot fi acordate de Comisie. Pentru cele din urmă vor informa Statele Membre despre aceste solicitări înainte de a se lua o decizie, ținându-se cont de stipulările privind confidențialitatea. Aceste decizii vor fi publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Acest Articol va fi de asemenea aplicabil și Luxemburgului.
2. Un Stat Membru care, după intrarea în vigoare a acestei Directive, din motive de natură tehnică are probleme substanțiale la deschiderea pieței pentru anumite grupuri limitate de clienți alții decât cei casnici la care se face referire în Articolul 21(1)(b) pot solicita derogări de la această stipulare, care poate fi acordată lor de Comisie pentru o perioadă de timp care să nu depășească 18 luni de la data de referință din Articolul 30(1). În orice caz, valabilitatea unor astfel de derogări se vor încheia la data menționată în Articolul 21(1)(c).

Articolul 27
Procedura de revizuire

În cazul în care raportul menționat în Articolul 28(3) se soldează cu o concluzie care, având în vedere maniera în care accesul la rețea a fost realizat în cadrul unui Stat Membru – care oferă accesul pe deplin liber, non-discriminatoriu și nestingherit – concluzie a Comisiei care prevede anumite obligații impuse de această Directivă entităților (inclusiv acelor care sunt legate de separarea juridică a operatorilor sistemelor de distribuție) nu sunt proporționale cu obiectivele propuse, Statul Membru în cauză poate înainta o cerere Comisiei pentru exceptarea de la solicitarea în cauză.

Solicitarea va fi anunțată, fără întârziere, de Statul Membru Comisiei, împreună cu toate informațiile relevante necesare pentru a demonstra că concluzia la raportul privind accesul efectiv la rețea a fost asigurată, va fi menținută.

Într-o perioadă de trei luni de la primirea notificării, Comisia va adopta o opinie privind solicitarea Statului Membru respectiv, și când este cazul, va înainta propuneri Parlamentului European și Consiliului pentru amendarea stipulărilor relevante ale Directivei. Comisia poate propune, în cadrul propunerilor de amendate a Directivei, exceptarea Statului Membru respectiv de la solicitări specifice, însă având grijă ca Statele Membre să implementeze măsuri efectiv egale după cum este necesar.

Articolul 28
Raportare

1. Comisia va monitoriza și revedea modul de aplicare a acestei Directive și va înainta rapoarte generale de progres Parlamentului European și Comisiei înainte de încheierea primului an

care urmează după intrarea în vigoare a acestei Directive și apoi anual. Raportul va conține cel puțin:

- experiența acumulată și progresele făcute în crearea unei piețe interne de electricitate completă și total operațională și obstacolele care mai sunt de depășit în această privință, inclusiv aspecte privind dominarea pe piață, concentrarea în cadrul pieței, comportament agresiv sau anti-competitiv și efectul acestora în ceea ce privește distorsionarea pieței;
- în ce măsură solicitările de separare și de egalizare a tarifelor conținute în această Directivă au avut succes pentru asigurarea unui acces drept și non-discriminatoriu la sistemul de electricitate al Comunității și nivelurile de competiție, ca și consecințele economice, asupra mediului și sociale ale deschiderii pieței asupra consumatorilor;
- o examinare a aspectelor privind nivelurile de capacitate ale sistemului și securitatea furnizării de electricitate în Comunitate și în particular balanța existentă și cea proiectată privind cererea și oferta, luând în considerație capacitățile fizice de schimb între zone;
- o atenție specială va fi acordată măsurilor luate de Statele Membre pentru acoperirea cererii la vârf și pentru a rezolva scurtele scăderi ale unuia sau mai mulți furnizori.
- implementarea derogării acordate conform Articolului 15(2) avându-se în vedere posibila revizie a pragului;
- o estimare generală a progreselor obținute în ceea ce privește relațiile bilaterale cu țări care produc și exportă sau transportă electricitate, inclusiv progresele privind integrarea pieței, consecințele sociale și de mediu a comerțului cu electricitate și accesul la rețelele acestor țări;
- nevoia de a armoniza solicitările care nu sunt legate de stipulările acestei Directive;
- modul în care Statele Membre au implementat în practică solicitările privind etichetarea consumului energetic conținută în Articolul 3(6) și maniera în care Recomandările Comisiei pe acest subiect au fost luate în considerație.

Când este cazul, raportul poate include recomandări speciale în privința scopului și modalităților stipulațiilor de etichetare inclusiv ca de exemplu în ce mod referințele sunt puse la dispoziție de sursele de referință și conținutul acestor surse, și note privind maniera în care informația privind impactul asupra mediului privind cel puțin emisiile de CO₂ și deșeurile radioactive rezultate din generarea de energie din diferite surse de energie pot fi puse la dispoziție într-o manieră transparentă, ușor de accesat și comparabilă pe tot teritoriul Uniunii Europene și măsura în care măsurile luate de Statele Membre pentru a controla acuratețea informațiilor oferite de furnizori poate fi continuă și măsurile de contracarare a efectelor negative ale dominării și concentrării pieței.

2. La fiecare doi ani, raportul menționat la paragraful 1 va conține de asemenea și o analiză a diferitelor măsuri luate de Statele Membre pentru a îndeplini obligațiile serviciilor publice, împreună cu o examinare a efectivității acestor măsuri și în particular, efectele lor asupra concurenței pe piața energetică. Când este cazul, raportul poate include recomandări de astfel de măsuri care să fie aplicate la nivel național pentru a satisface un înalt standard de servicii publice, sau măsuri intenționate pentru a preveni aplicarea măsurilor pe piață.
3. Comisia, nu mai devreme de 1 Ianuarie 2006, va înainta Parlamentului European și Consiliului un raport detaliat care să sublinieze progresele făcute în vederea realizării pieței interne de electricitate. Acest raport, va conține în mod special:
  - existența accesului non-discriminatoriu la rețea;
  - reglementările efective;
  - dezvoltarea infrastructurii de interconectare și situația securității furnizării în Comunitate;

- gradul în care toate beneficiile deschiderii pieței au implicații și asupra întreprinderilor mici și consumatorilor casnici, în mod special în ceea ce privește respectarea standardului universal al serviciilor;
- gradul în care piețele sunt deschise în practică competiției reale, inclusiv aspectele privind dominarea pe piață, concentrarea pe piață și comportament agresiv sau anti-concurențial;
- gradul în care clienții și-au schimbat în realitate furnizorul și au renegociat tarifele;
- dezvoltarea prețului, inclusiv a prețului de furnizare în relație cu gradul de deschidere a pieței;
- experiența obținută din aplicarea Directivei în ceea ce privește independența reală a operatorilor sistemului în cadrul entităților vertical integrate și dacă au fost dezvoltate și alte măsuri în plus privind independența funcțională și separarea contabilităților care să aibă un efect echivalent separării legale.

Când este cazul, Comisia va înainta propuneri Parlamentului European și Consiliului, în particular pentru garantarea unui înalt standard al serviciilor publice.

Când este cazul, Comisia va înainta propuneri Parlamentului European și Consiliului, în particular pentru a asigura independența reală și totală a operatorilor sistemelor de distribuție înainte de 1 Iulie 2007. Când este necesar, aceste propuneri, în conformitate cu legea concurenței, vor conține măsuri pentru aspecte privind dominarea pe piață, concentrarea pieței și comportament agresiv sau anti-concurențial.

Articolul 29

Abrogări

Directiva 90/547/EEC va fi abrogată începând din data de 1 Iulie 2004.

Directiva 96/92/EC va fi abrogată de la 1 Iulie 2004 fără a se prejudicia obligațiile Statelor Membre privind termenele de transpunere și aplicare a acestei Directive. Referințele făcute la abrogarea Directivei vor fi construite ca fiind făcute la această Directivă și va fi citită în conformitate cu tabelul corelațiilor din Anexa B.

Articolul 30

Implementare

1. Statele Membre vor asigura intrarea în vigoare a legilor, reglementărilor și stipulărilor administrative necesare pentru a se conforma la această Directivă nu mai târziu de 1 Iulie 2004. Ele vor informa obligatoriu Comisia despre acest fapt.
2. Statele Membre pot amâna implementarea Articolului 15(1) până la 1 Iulie 2007. Această amanare nu va prejudicia stipulările conținute în Articolul 15(2).
3. Când vor adopta Statele Membre aceste măsuri, ele vor conține referințe la această Directivă sau vor fi însoțite de astfel de referințe cu ocazia publicării lor oficiale. Metoda prin care se vor face aceste referințe este la latitudinea Statelor Membre.

Articolul 31

Intrare în vigoare

Directiva va intra în vigoare după douăzeci de zile de la publicarea în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

Articolul 32
Adresabilitate

Această Directivă este adresată Statelor Membre.

Realizată la Brusel, 26 Iunie 2003.

Pentru Parlamentul European
Președinte
P.COX

Pentru Consiliu
Președinte
A. TSOCHATZOPOULOS

ANEXA A

Măsurile de protecție a consumatorilor

Fără a prejudicia regulile Comunitare privind protecția consumatorilor, în particular Directiva 97/7/EC a Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾ și Directiva Consiliului nr. 93/13/EC⁽²⁾, măsurile la care se face referire în Articolul 3 sunt pentru a se asigura că consumatorii:

- (a) au dreptul la un contract cu furnizorul de servicii de electricitate care să specifice:
- identitatea și adresa furnizorului;
  - serviciul oferit, nivelul de calitate al serviciului oferit, ca și data conectării inițiale;
  - dacă este oferită, tipurile de servicii de mentenanță oferite;
  - modalitatea în care pot fi obținute informații actualizate privind tarifele aplicabile și taxele de mentenanță;
  - durata contractului, condițiile pentru re-înnoirea și încheierea serviciilor și a contractului, existența oricărui drept de retragere;
  - orice compensație și aranjamente de înapoiere a fondurilor care se aplică dacă serviciul contractat nu îndeplinește parametrii de calitate; și
  - metoda de inițiere a procedurilor de soluționare a disputelor în conformitate cu punctul f.

Condițiile trebuie să fie drepte și bine cunoscute în avans. În orice caz, aceste informații trebuie oferite înainte de încheierea sau confirmarea contractului. Acolo unde contractele sunt încheiate prin intermediari, informațiile menționate mai sus vor fi asigurate înainte de încheierea contractului;

(b) primesc notificările adecvate privind intenția de a modifica condițiile contractuale și sunt informați de dreptul lor de a se retrage, la momentul notificării. Furnizorii de servicii vor notifica abonații lor direct despre orice creștere a taxelor, într-o perioadă potrivită de timp, nu mai mare decât perioada de facturare normală după ce creșterea intră în vigoare. Statele Membre vor asigura consumatorilor dreptul de renunța la contract dacă nu acceptă noile condiții anunțate lor de furnizorul de servicii de electricitate;

(c) primesc informații transparente privind prețurile aplicabile și tarifele și privind termenii și condițiile standardului, în ceea ce privește accesul și folosirea serviciilor de electricitate;

(d) le sunt oferite o largă gamă de metode de plată. Orice diferențe în ceea ce privește termenii și condițiile vor reflecta costurile furnizorului diferitului sistem de plată. Termenii și condițiile generale vor fi drepte și transparente. Vor fi oferite clar și într-un limbaj comprehensibil. Clienții vor fi protejați împotriva metodelor de vânzare injuste sau care pot induce în eroare;

(e) nu vor fi taxați la schimbarea furnizorului;

(f) vor beneficia de proceduri de rezolvare a reclamațiilor transparente, simple și necostisitoare. Astfel de proceduri vor permite ca disputele să fie rezolvate în mod just și prompt cu stipulări, când sunt justificate, pentru un sistem de rambursare și/sau compensare. Ele ar trebui să urmeze, când este posibil, principiile stipulate în Recomandarea Comisiei 98/257/EC⁽³⁾;

(g) atunci când au acces la serviciul universal conform previziunilor adoptate de Statele Membre conform Articolului 3(3), sunt informați asupra drepturilor privind serviciile universale.

⁽¹⁾ Jurnalul Oficial L 144, 4.6.1997, p.19

⁽²⁾ Jurnalul Oficial L 95, 21.4.1993, p.29

⁽³⁾ Jurnalul Oficial L 115, 17.4.1998, p.31

ANEXA B
Tabelul corelațiilor

Directiva 96/92/EC	Această Directivă	
Articolul 1	Articolul 1	Scop si definitii
Articolul 2	Articolul 2	Definiții
Articolul 3 și 10(1)	Articolul 3	Obligații ale serviciului public și protecția consumatorului
-	Articolul 4	Monitorizarea și securitatea furnizării
Articolul 7(2)	Articolul 5	Reguli tehnice
Articolul 4 și 5	Articolul 6	Procedura de autorizare pentru noi capacități
Articolul 4 și 6	Articolul 7	Licitarea pentru noi capacități
Articolul 7(1)	Articolul 8	Desemnarea Operatorilor Sistemului de Transport
Articolul 7(3)-(5)	Articolul 9	Sarcini ale Operatorilor Sistemului de Transport
Articolul 7(6)	Articolul 10	Separarea Operatorilor Sistemelor de Transport
Articolul 8	Articolul 11	Dispecerizare și echilibrare balanță
Articolul 9	Articolul 12	Confidențialitate pentru Operatorii Sistemelor de Transport
Articolul 10(2) și (3)	Articolul 13	Desemnarea Operatorilor Sistemului de Distribuție
Articolul 11	Articolul 14	Sarcinile Operatorilor Sistemului de Distribuție
-	Articolul 15	Separarea Operatorilor Sistemului de Distribuție
Articolul 12	Articolul 16	Confidențialitate pentru Operatorii Sistemelor de Distribuție
-	Articolul 17	Operator Combinat
Articolul 13	Articolul 18	Dreptul de acces la înregistrările contabile
Articolul 14	Articolul 19	Separarea contabilităților
Articolul 15-18	Articolul 20	Accesul terților
Articolul 19	Articolul 21	Deschiderea pieței și reciprocitate
Articolul 21	Articolul 22	Linii directe
Articolul 20(3)-(4) și 22	Articolul 23	Autorități de reglementare
Articolul 23	Articolul 24	Măsuri de siguranță
-	Articolul 25	Monitorizarea importurilor de energie
Articolul 24	Articolul 26	Derogări
-	Articolul 27	Procedura de revizuire
Articolul 25 și 26	Articolul 28	Raportare
-	Articolul 29	Abrogări
Articolul 27	Articolul 30	Implementare
Articolul 28	Articolul 31	Intrare în vigoare
Articolul 29	Articolul 32	Adresabilitate
	Anexa A	Măsuri de protecție a consumatorilor